

„Népsziget” Középülettervezés 2.

Tárgyfelelős: *Vannay Miklós DLA egyetemi adjunktus*

Doktorandusz: Bognár Melinda, Ritter Dániel, Gyökér András

„Természet és építészet”:

A 2018/19-es tanév tavaszi félévében a Középülettervezési Tanszéken három évfolyam tervezési kurzusai is a „természet és építészet” izgalmas problémakörének különböző szintjeit és megközelítési lehetőségeit járják körül. Így másodéven a Középülettervezés 2., harmadéven a Tanszéki terv 1., negyedéven pedig a Komplex tervezés 1. c. tárgy is – más és más helyszíneken – e témakörrel foglalkozik. 2019 júniusában e kurzusok legeredményesebb hallgatóinak munkái a Középülettervezési Tanszék évváró kiállításán mutathatóknak be.

A „közép 2”-ről általánosságban:

A „közép 2” az elméleti ismereteket biztosító Középülettervezés 1. és Tervezőmódszertan előadásokon megszerzett tudás gyakorlati hasznosítására épülő összetettebb feladatból áll. A gyakorlati feladat teljesítésénél, fontosak azok az analitikus illetve analogikus vizsgálati eszközök és kutatások, melyek segítik feltárni és megérteni a kor a hely, a funkció, és forma közötti összefüggéseket. Ezeknek a feladatoknak a középpontjában a funkciónak és az ahhoz köthető, illetve azt kiszolgáló téri rendszereknek kell állnia.

A „közép 2” kiemelt építészeti eszköze a modellezés, és a rajzolás melyet az írás egészít ki.

A „közép 2” tárgy során egy kisebb léptékű, épített vagy természeti környezetben álló középületet kell megtervezni. A tervezés során a funkció mellett fontos szerepet kap a makro- és mikrokörnyezet, a domborzat, az éghajlat, illetve a várható használók társadalmi környezete, vagyis összességében a **környezet**.

Az előképek megismerése és értelmezése után a hallgatók saját konkrét feladataikban a különböző szempontrendszerek mellett a funkció-tér viszonyaival foglalkoznak.

A „közép 2” oktatási módszere:

A kurzus során a hallgatók tipikus középületek tervezésével foglalkoznak, és egymás féléves munkájának fejlődését is figyelve betekintést nyerhetnek több tipikus épülettípus építészeti, funkcionális sajátosságaiba. Ezt elősegítendő, a félév során támogatott a csoportmunka, ahol a hallgatók nem egy közös terven, de egymást segítve dolgoznak.

A félév első harmadában a helyszín és a funkció elemzése során a hallgatók csapatokban dolgoznak. A közös munka során fontos, hogy az összegyűjtött információkat megosszák egymással, közösen beszélgessenek a felmerülő kérdésekről. A látottakat, hallottakat megvitassák egymással így elősegítve a tervek előkészítését. A helyszín és a funkció elemzését a csapatok közös táblákon mutatják be.

A félév második harmada az elmélyülésről szól. A hallgatók terveiket oktatóikkal közös beszélgetések keretében vitatják meg, elgondolásaik erősségét, gyengeségét, a felmerülő problémákra megoldásokat találjanak és a tervezés különböző eszközeit használják.

A félév harmadik harmada a dokumentálás. Ebben az időszakban a hallgatók a terveik készítését egyénileg folytatják, A konzultációs órákon a oktatókkal

közösen a tervek koncepcióját kidomborító, azt legjobban bemutatni képes előadásmódot keresik, közös órai kiértékelések keretében.

A „közép 2” üzenete:

A képzés fontos üzenete a folyamatosság, egymásra épülés. A Középülettervezés 2. a korábbi tervezési tárgyakban elsajátított képességek szintézise, miközben a korábban már megszerzett tudást új ismeretanyaggal egészíti ki. Az építészetet a topológia a helyhez, globális és lokális környezethez, szöveghöz, természeti és helyi kultúrához köti, a tipológia tartalommal, használattal, élettel tölti meg. A Közép 2 tárgy célja az építészeti gondolkodás, a különböző szempontok közötti szintézis keresés elmélyítése, melynek középpontjában a tipológia áll. A különböző szempontrendszerek között a funkciókhoz kapcsolódóan a hallgatók megismerkednek az eltérő térstruktúrákkal, azok az épület egészére kifejtett összefüggéseivel. A tárgy fontos karaktere a funkcióhoz kapcsolódó különböző térrendszerekkel történő kísérletezés egy konkrét feladat kapcsán.

Tervezési feladatok:

A tárgy teljesítése során a hallgatók különböző, tipikusnak mondható középületet terveznek a Népszigetre melyek léptéküket tekintve nem haladják meg az 1000m²-t.

A beadandó munkarészek során törekedni kell arra, hogy a **rajzi munkarészek különböző léptékekben** készüljenek el, ezen keresztül megismerkedve a különböző léptékekhez kötődő eltérő műszaki és építészeti tartalomra.

Féléves feladatok:

kutatás: (hely, funkció, társadalom, kor, stb.)

és ennek szintéziseként készülnek:

műleírás (szöveg)

tervezési napló (szöveg szabadkézi rajz, skiccek, munkaközi modellek)

makett (több léptékben, mint tér vagy anyag kísérlet)

szükséges tervek többféle léptékben (a 1:1000-1:50-es léptékig a különböző információk bemutatása céljából)

A fenti programok a kiírás végén kerülnek részletezésre.

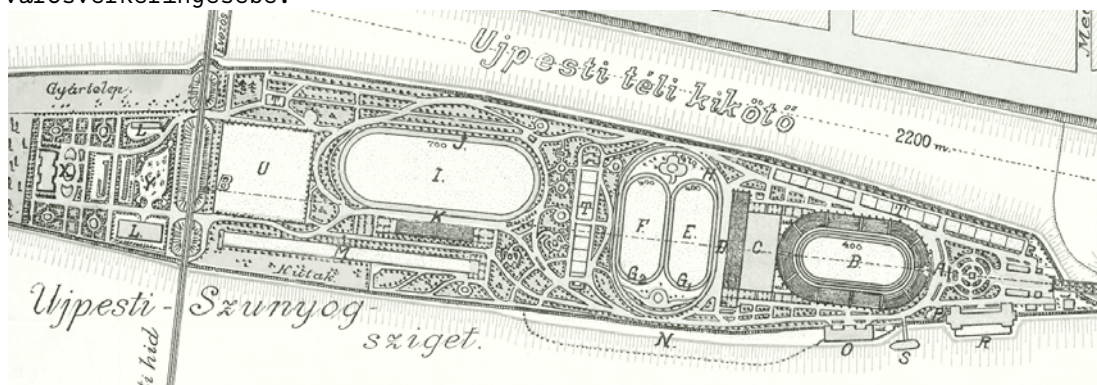
Helyszín:

Budapest Népsziget:

Két kerülethez – Újpesthez és Angyalföldhöz – is tartozik a Népsziget, vagy másik nevén Szűnyog-sziget. Az egykor teljes értékű szigetet az 1830-as évek óta már „csak” félszigetnek tekinthetjük, hisz ekkor épült az a mesterséges földnyelv, ami elzárja a mellékágot az ide tervezett Téli Kikötő miatt. Feltehetően azért épült, hogy megakadályozza a nagyobb árvizek felülről való bejutását az öbölbe. A Téli Kikötő dél felől továbbra is nyitott maradt, így a Duna mindenkori vízállása határozza meg benne még ma is a vízszintet. Két év építkezés után, 1896-ban adták át a forgalomnak az Új pesti vasúti hidat, vagy közismertebb nevén Északi összekötő hidat. Ekkor, a sziget szakaszán hatalmas töltés épült a vasútszáma, hogy a legmagasabb vízállás se fenyegethesse a forgalmat. Ez a töltés gyakorlatilag kettévágta az ekkor még erdős szigetet.

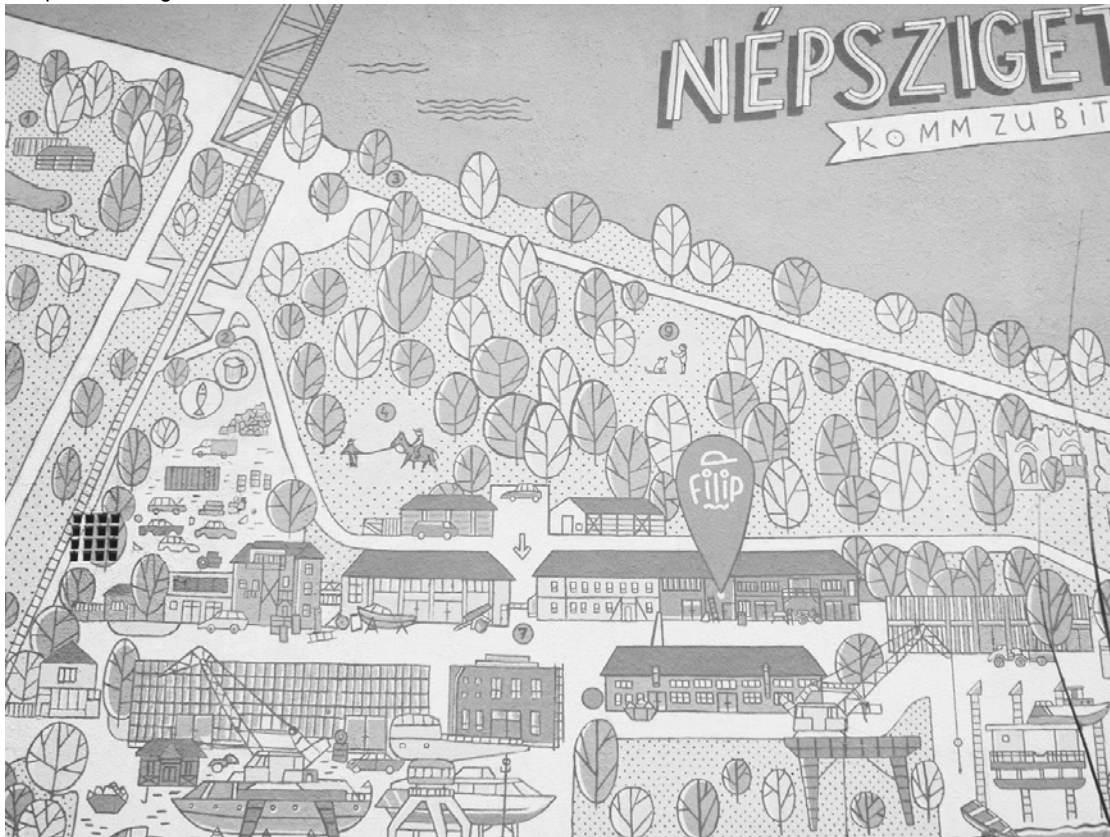

Az ipari forradalom idején a sziget környékén is elszaporodtak a gyárak. A mezőket, szántókat felparcellázták, rajtuk füstölgő gyárkéménye nőtt ki. Az eliparosodott sziget számára az első világháború után csillant fel a teljes arculatváltás lehetősége. A magyar sportdiplomácia ugyanis vesztes országgént is komoly erőfeszítéseket tett az 1928-as olimpia játékok megrendezésére, melynek fő helyszíne az "Újpesti Szűnyog-sziget" lett volna. A nagyszabású beruházás által a terület szervesen bekapcsolódott volna a városvérkeringésébe.

A meghiúsult Olimpia sportlétesítményeiből csak a csónakházak valósultak meg. A szigetnek köszönhetően a két világháború között a sportolni, pihenni és kikapcsolódni vágyók otthonává vált: nyugati oldala szabad strandként működött, céges üdülők épültek, az öböl felőli oldalon pedig kajak- és kenu szakosztályok telepei létesültek. 1980-ban kezdődött a szomszédos Palotai-

szigeten a szennyvíztisztító építése, és nagyjából ekkorra a Népsziget beépítettsége is elérte maximumát.

A rendszerváltás után a sziget elvesztette funkcióját. Alig maradt rajta üzem, a növényzet pedig ismét elkezdte térhódítását a lepusztult, elhagyott épületek felett. A szigetet manapság a sportolók használják ki a legjobban, főként evezős, kajak-kenus telepek működnek itt, de rendeznek vízi majálist és más, a Dunához köthető rendezvényt. A szigeten működik még egy lovarda és egy kutyaiskola is, sőt egy kecskéekkel, tyúkokkal és egyéb háziállatokkal népes állatparkot is meglátogathatunk a híd lábánál.

Az utóbbi években nagy iramban megindult a rendezetlen sziget kulturális gyarmatosítása a belváros felől, ami tovább fokozza a terület erős kontrasztjait. A fiatal, urbánus generáció érdeklődését egyre jobban megfogja az egykori Szűnyog-sziget, ami gyakorlatilag a Római-parti újhullámos, szabadidő helyiségek riválisa lett. A sziget megismerésére még egy városi felfedezőjáték is készült - NépszigetAR -, ami egy applikáció formájában mutatta be a terület érdekességeit.

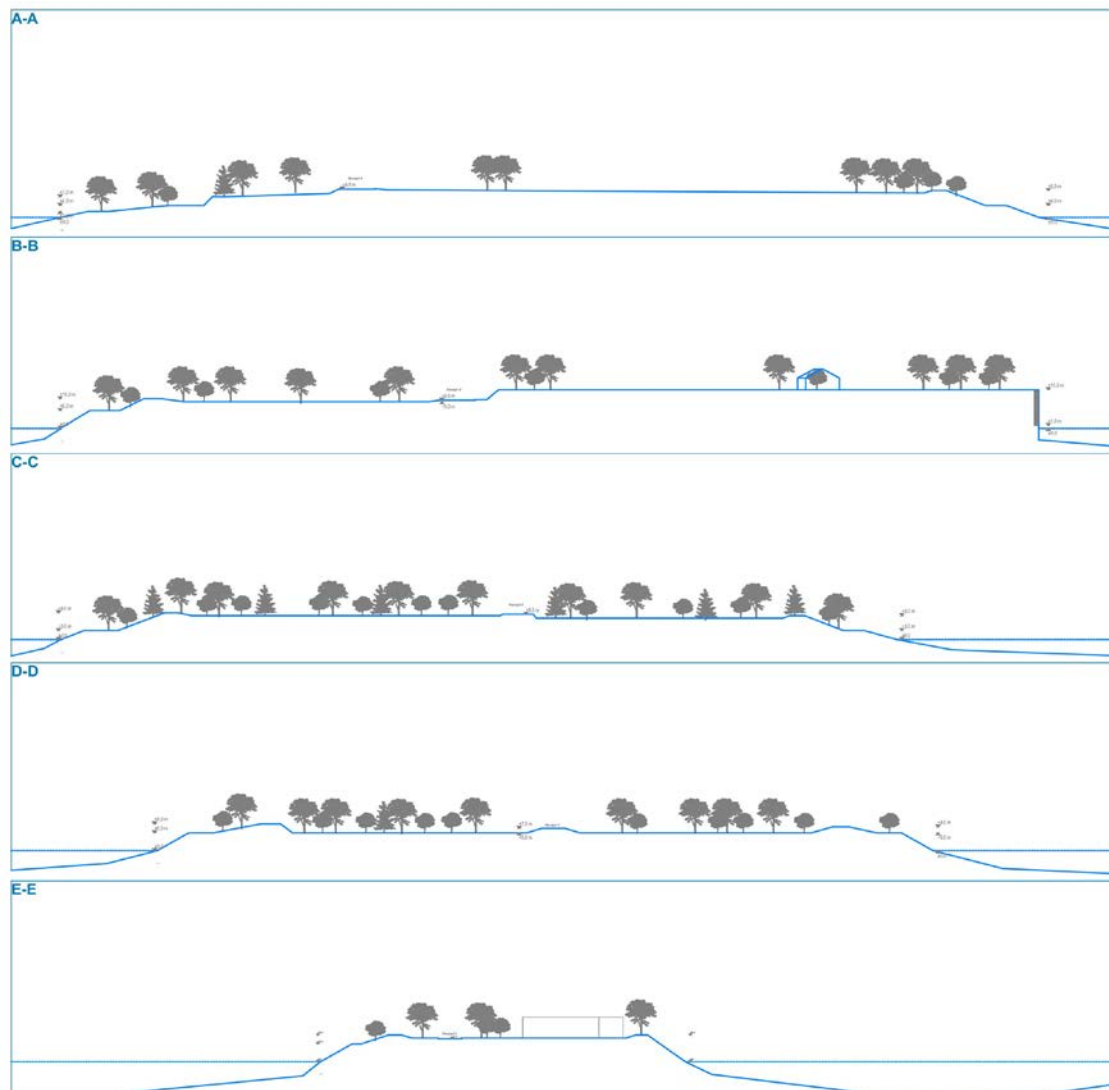
Vadregényes ösvényei és homokos partjai miatt a Népsziget a város egyik kevésbé ismert gyöngyszeme, mely funkcióját a rendszerváltás óta keresi.

Helyszínek:

1.Népsziget: lovarda, kutyaiskola, Kabin sörző területe;**2.Népsziget:** állatsimogató, vízművek területe; **3.Népsziget:** Állatsimogatóval szembeni terület; **4.Népsziget:** hajógyár bejárat és gyárcsarnok közötti területe**5.Népsziget:** Gyalogos híd érkezésénél Duna parti és az üdülőteltelkek végének területe.

Metszetek

Programok:

- Evezősház
- Szálló
- Stúdió – Műterem
- Sportpálya lelátóval
- Szabadtéri színház

1.Népsziget: lovarda, kutyaiskola, Kabin sörfőző területe

Javasolt funkciók:

Evezősház, Szálló, Stúdió – Műterem, Sportpálya lelátóval, Szabadtéri színház

2. Népsziget: állatsimogató, vízművek területe;

Javasolt funkciók:

Evezősház, Szálló, Stúdió - Műterem, Sportpálya lelátóval, Szabadtéri színház

3. Népsziget: Állatsimogatóval szembeni terület;

Javasolt funkciók:

Szálló, Stúdió - Műterem, Sportpálya lelátóval,

4. Népsziget: hajógyár bejárat és gyáracsarnok közötti területe

Javasolt funkciók:

Evezősház, Szálló, Stúdió – Műterem, Sportpálya lelátóval, Szabadtéri színház

5. Népsziget: Gyalogos híd érkezésénél Duna parti és az üdülőteltelkek végének területe.

Javasolt funkciók:
Evezősház, Szálló, Stúdió - Műterem,

Evezősház:

Az épületet működése, használata egyaránt köti a szárazföldre és a vízhez, szükségszerűen a két világ határán áll. Teret, helyet biztosíthat úgy a szervezett sportéletnek, mint a tömeg- és szabadidősportnak (csónakkölcsönzés).

A víz közelsége a kilátás mellett a láthatóság, a látvány kérdését is hangsúlyosan veti fel: hogy alakul (át) a sziluett, hogy viszonyul az épület a parthoz, a vízhez, a fákhhoz,

mit mutat meg, mit hangsúlyoz magából?

telepítés, koncepció, tömeg:

Az épület elhelyezésénél különösen érdekes a partvonalhoz, a lejtős beton partfelülethez, a változó magasságú vízálláshoz történő alkalmazkodás, akár a partszakasz kisebb módosításával.

Az evezősház, klub – természetéből következően – idényjellegű épület. Kérdés, hogy ez a tulajdonsága, illetve az evezés dinamizmusa megjelenik-e az épület tömeg- és homlokzatképzésében? Épületünk finom vonalvezetésű, karcsú, elegáns, dinamikus hajóknak, csónakoknak fog helyet biztosítani – biztos, hogy legalább közvetett módon megjelenésében is közvetít valamit a használat jellegéről: a benne zajló életről, a vízhez való viszonyról, a kicsit ipari (csónakjavító műhely), kicsit közösségi jellegéről (klubrész). (Az épület télen kevésbé használt. Ilyenkor vajon milyen a környezetével való viszonya?)

térkapcsolatok, külső-belső:

Fontos az épület helyfoglalása és környezete, környezettel való viszonya. A csónakokat fogadó rámpa, a szerelő/javító-udvar – ha nem is szó szerint „épület”, de – az épület, a ház, a terv része kell hogy legyen. Műhely és klub viszonya, „ház” és „udvar” viszonya, épület és víz viszonya – átmeneti terek: kapcsolatok.

működés, használat:

Az evezősklub két fő funkciócsoportból, helyiségcsoportból épül fel: a műhely rendet sugárzó, kicsit ipari jellegű, (valamivel) nagyobb fesztávokat igénylő teréből (itt a csónakoké a főszerep); a klubhelyiség köré csoportosuló terek a használók terei – itt a közösségi élet a hangsúlyos. Milyen a két világ viszonya? Miként fokozható az épület téli időszakban történő kihasználtsága?

(kép: Alvar Aalto csónakház)

Evezősház:

- Javasolt helyiséglista:		
- szélfogó	- 4-6 m2	-
- kapcsolat: előtér	-	- A szélfogó ajtajai mindig kifelé nyílnak! A szélfogó minimális méretei: a szélfogóba nyíló ajtószárnyak méreténél 1,25 méterrel nagyobb mélység és legalább 1,80 méter szélesség
- Recepció, előtér	- 50 m2	-
- kapcsolat: öltözővel, klubhelyiséggel, vizesblokkal	-	- A recepció- előtér a csónakházba való érkezés egyik fontos színtere.
- Kukatároló	- 5-10 m2	-
-	-	-
- Raktár	-	-
- kapcsolat a klubhelyiséggel	- 10-15 m2	-
- Takarítószer tároló	- 1-2 m2	-
-	-	-
- kis büfé	- 12 m2	-
- kapcsolat: előtér	-	- Ásványvíz, szendvicsek, gyümölcsök. Kiszolgálópult, zárhatóság.
- férfi - női öltöző	- 15-20 m2	-
-	-	- nemenként elkülönítve min 10 - 10 főre
- klubhelyiség	- ~120 m2	-
- kapcsolat_ teakonyhával	-	- téli nyári használatú. Fontos a kertkapcsolat, és az átmeneti terekhez való viszonya. kívül és bent
- Teakonyha	- 15-20 m2	-
- kapcsolat: klubhelyiség, iroda	-	- otthonról hozott étellel melegítésére alkalmas kis konyha, illetve kisebb rendezvények catering háttére lehet
- iroda	- 15 m2	-
- kapcsolat: recepcióhoz és a teakonyhához	-	-
- csónakjavító műhely	- 150 m2	-
- kapcsolat csónaktárolóhoz és a raktárhoz	-	- csónakok javítására szolgáló helyiség, szabadba nyíló térrel. (nem kell hogy fűtött legyen)
- műhelyraktár	- 10-20 m2	-
- kapcsolat: műhely	-	- a javításhoz szükséges szerszámok alkatrészek tárolására, külső kapcsolattal
- Csónaktároló csarnok	- 250 m2	-
- kapcsolat: műhelyhez, udvarhoz	-	- csónakok téli nyári tárolására alkalmas csarnoktér (nem kell hogy fűtött legyen)
- Gépészet	- 5 m2	-
-	-	-
- Fedett - nyitott terasz	-	-
-	-	- kapcsolat a klubhelyiséggel

Szálló

- „A szállásépületek ősi formája a fogadó, az ókortól napjainkig fennmaradt épülettípus.”
- „A turistaszálló turistautak, kirándulóhelyek közelébe telepített szállásforma. Kevés szolgáltatással rendelkeznek, igény szintjük általában szerény, áraik ennek megfelelően alacsonyabbak. A turistaszállók egy-, két- és többágyas szobákat egyaránt tartalmaznak (jellemzően többágyasokat), többnyire közös fürdőszobákkal, WC-kel. Az étkezési lehetőségek is szerényebbek. Speciális turistaszálló a kulcsos ház, amely a szállásépületek legegyszerűbb formája. (...) Szolgáltatása az éjszakai elszállásolásra redukálódik, általában többágyas szobákban. A nagyobb kulcsos házak közösségi térrel és vizesblokkal is rendelkeznek.
- Cságoly Ferenc: Középületek (TERC Kiadó 2004)

A népsziget látogatóinak száma a nyári időszakban, turistaszezonban megduplázódik – alkalmanként megsokszorozódik. A történelmi emlékek, a természeti értékek vonzzák a látogatókat. A turistaház a többcsillagos hotelek luxusával szemben olyan otthonos, egyszerű, olcsó lehetőséget kínál, ami a kisebb pénzü turistákat, diákokat, diákcsoportokat célozza meg – az épület szállást biciklitúráknak – azzal, hogy egy csendes, természet közeli helyet, helyszínt biztosít, közel a belvároshoz. A hely elsősorban gyalogos, biciklis, buszos

turistákra számít, így hangsúlyosabb parkolási igényekkel nem kell számolni. telepítés, habitus:

Formálásában, gesztusaiban nem tehet erőszakot a természetben, a környezetén, gesztusai lehetőség szerint válaszként fogalmazandóak meg a környék topográfiai, tájolási, megjelenésbeli „kérdéseire”. Hova kerül az épület? Hogyan befolyásolja a környék megjelenését, sziluettjét?...

működés, kapcsolatok:

A szállás egyszerre középület, egyszerre nyitott, nyilvános, ugyanakkor egyfajta otthont is kell biztosítani néhány napra, hétre az odalátogatóknak. Kis recepció fogadja a megérkezőt, olyan előcsarnokkal, ami leülésre, várakozásra, de találkozásokra, beszélgetésekre is alkalmas. Ez a tér – kicsit egy nagyobb családi ház mintájára – székeivel, asztalaival a ház étkezője, nappalija is egyben. Ez az épület hangsúlyosan közösségi része, kiegészülve egy nagyobb méretű, saját, hozott ételek feldolgozására, elkészítésére alkalmas konyhával.

A következő helyiségcsoportok már a privát szféra részei. A 2-4-6 ágyas szobák (mindegyikhez külön fürdőszoba létesül), a pihenés, az alvás, a rekreáció területei.

Milyen gesztusokkal jelenhet meg egy épület ebben a város közeli, kissé ipari kissé természeti tájban? A szálló közösségi és privát részekre különül el: az előcsarnok, a hall, az étkező, a büfé a közös megérkezés, a várakozás, a találkozások lehetséges közösségi helyszínei, a néhányfős szobák sora a pihenés, az elvonulás, a privát szféra intímabb helyei. Előbbiek nyitottak, hívogatóak, a megérkezést egyértelműen kell hogy jelezzék, utóbbiak elhelyezése lehetővé

kell hogy tegye a magánélet, a nyugalom védelmét, a zavaró belátás megakadályozását.

Nagyon fontos a terület, a telek egységként való kezelése: a külső terek, az udvar elhelyezése, arányai az egész terv, koncepció integráns részei kell hogy legyenek.

külső kapcsolatok:

Ahogy a belső terek sorában leképeződnek a legkülönbözőbb intimitási viszonyok és hierarchiák, úgy valósul meg ugyanez az épület udvarán. Bár a szó szoros értelmében ez már nem „ház”, mégis a terv fontos, integráns része kell hogy

legyen. Közös találkozások, szabadtéri vacsorák, ünnepségek, szalonnasütés, kis játszótér a gyerekeknek... Mindezt úgy, hogy az egyes szobák nyugalma a lehető legkevésbé zavarja.

Az „átrohanó” turizmus helyett tartalmas programokkal hosszabb ideig is marasztalni szeretné a Népsziget és Budapest az ide látogatókat. Ehhez szálláshelyek szükségeltetnek – tervezési feladatunk egy fiatalokat, biciklis-hátizsákos turistákat befogadó szállás.

Az épület illeszkedjen a meglévő szövetbe, az előcsarnoka a megérkezés, a várakozás otthonosság helye legyen, fent kis, praktikus szobákkal – kint alkalmas hellyel a kerékpárok tárolására! (Kép: Monte Rosa Project, proff. Andrea Deplazes, ETH Zurich)

Szálló

Javasolt helyiséglista:

- szélfogó	- 6 m ²	-	A szélfogó ajtajai mindig kifelé nyílnak!
-	-	-	A szélfogó minimális méretei: a szélfogóba nyíló ajtószárnyak méreténél 1,25 méterrel nagyobb mélység és legalább 1,80 méter szélesség
- előcsarnok	- 50 m ²	-	leülő helyekkel várakozásra, találkozásra, érkezésre-indulásra.
-	-	-	
- recepció	- 8 m ²	-	ellenőrzési pont! A publikus előcsarnok és a már ellenőrzött szoba-zóna között.
- az előcsarnokban, azzal kapcsolatban	-	-	
- gondnoki szoba	- 10 m ²	-	
- a recepcióval kapcsolatban	-	-	
- mellékhelyiségek	-	-	2 női wc, az egyik mozgássérült módon kialakítva; egy férfi wc és egy piszoár. Ajtó: kifelé nyílik!
-	-	-	
- reggeliző helyiség	- 50 – 100 m ²	-	
-	-	-	Udvar, teraszkapcsolattal!
- melegítőkonyha	- 35 m ²	-	
-	-	-	A reggeliző kiszolgálására – kisebb igényű ételek felszolgálására. - áruátvevő – 3 m ² - raktár – 5 m ² - melegítőkonyha (benne a tálaló) – 20 m ² - mosogató – 5 m ²
- 12 db szoba	- 16 m ²	-	
-	-	-	négyágyas szobák, kézmosóval és szekrénnel - A szobák pontos száma a telepítés, tömegképzés függvényében kis mértékben alakítható!
- zuhanyzók	-	-	
- a szobák közelében	-	-	zuhanyzók: három-három fülke; mosdók: három-három mosdókagyló,
- teakonyha	- 10 m ²	-	
- a szobák közelében, azok kiszolgálására	-	-	egyszerűbb ételek elkészítésére/megmelegítésére, néhány fő leülésére, teázásra, étkezésére legyen alkalmas.
- takarítószer tár.	- 4 m ²	-	
- a vizesblokk közelében	-	-	Takarítóeszközök, gépek, szerek tárolása. Vízvételi hely, padlóösszefolyóval. - Célszerűen a vizesblokk közelében, adott esetben a női mosdóból nyílóan.
- gépészet	- 8 m ²	-	
-	-	-	kevésbé exponált helyen.
- közlekedők	-	-	
-	-	-	ne haladja meg az össz alapterület 10 %-át!
- takarítószer tároló	- 2 m ²	-	
-	-	-	
- hulladéktároló	- 5 m ²	-	
-	-	-	
- fedett – nyitott teraszok	-	-	
-	-	-	
-	-	-	

Stúdió - Műteremház

A művész számára a hely, teremtő erővel bír, amelynek lenyomata megjelenik alkotásaiban.

A Népszigeten található stúdió együttes egyszerre lehet az elvonulás helye, a grandiózus tervek vagy akár a legapróbb műalkotások, mint egy Mihajlo Kolodko szobor színhelye.

A többfunkciós tér a saját szakmai programok mellett a szobrászat, a festészet, a képzőművészet, a fotózás és a kortárs fotózás témaköreivel kapcsolatos beszélgetések, konferenciák, kiállítások, workshopok állandó helyszíne, amely nyitott a helyi, közösségi kezdeményezések számára is.

Az egymásba nyíló stúdiókból álló térsor nagy belmagassággal rendelkezik és tartalmazza a mindennapi működéshez szükséges feltételeket, mint öltözők, konyha, raktárak, stb.

Működését erősíti az egymás mellett dolgozó művészek folyamatos interakciója, azonban lehetőség van az elvonulásra, az elmélyült munkakörülmények megteremtésére.

(kép:David Chipperfield Architects,Gormley Studio)

Stúdió - Műteremház

Javasolt helyiséglista:

- stúdió	- 350-750m2	-	Egymásba nyíló stúdiók (3-4db), nagy belmagasságú, felülvilágított tér. Együtt és szeparáltan is használhatóak.
- előcsarnok	- 50 m2	-	leülő helyekkel várakozásra, találkozásra, érkezésre-indulásra, pihenésre alkalmas tér.
- recepció	- 8 m2	-	ellenőrzési pont! A publikus előcsarnok és a már ellenőrzött szobazóna között.
- az előcsarnokban, azzal kapcsolatban	-	-	
- mellékhelyiségek	-	-	2 női wc, az egyik mozgássérült módon kialakítva; egy férfi wc és egy piszoár. Ajtó: kifelé nyílik!
- raktár	- 20 m2	-	eszköz és anyagraktár (akár stúdióként is elképzelhető)
- zuhanyzók, öltözők	-	-	az itt alkotó művészek zuhanyzására, tisztálkodására, átöltözésére szolgáló helyiségcsoport. (akár stúdióként külön - külön is elképzelhető)
- teakonyha	- 10 m2	-	egyszerűbb ételek elkészítésére/megmelegítésére, néhány fő leülésére, teázásra, étkezésére, kávézásra pihenésre legyen alkalmas.
- takarítószer tár.	- 4 m2	-	Takarítóeszközök, gépek, szerek tárolása. Vízvételi hely, padlóösszefolyóval.
- a vizesblokk közelében	-	-	Célszerűen a vizesblokk közelében, adott esetben a női mosdóból nyílóan.
- gépészet	- 30 m2	-	kevésbé exponált helyen.
- közlekedők	-	-	ne haladja meg az össz alapterület 10 %-át!
-	-	-	

Sportpálya lelátóval:

- „a sport fogalmának eleme a testnevelés, amely az általános nevelési folyamaton belül a test pozitív fizikai tulajdonságainak kifejtésével, és ezek gyakorlásával foglalkozik”
- „A technika és a média fejlődésével felgyorsult az egészségfejlesztés igénye”
- „Az építészeti téralkotásban ma nem az egyedi labdaívek alkotta organikus téralkotás jellemző, hanem az átforgatható pályák miatti többirányú szimmetria.”
- „Az egyedi kifejezőerőt a szerkezet struktúrájának költői megfogalmazása adhatja.”
- „Ma már a kellő térbeli dimenziók megteremtésén túl fontosnak tartjuk a vizuális igények, az akusztikai igények, és a természetes megvilágítás igényeinek kielégítését is – mint a térképzés további, elvont dimenzióinak biztosítását.”
- „A sportlétesítmények épített környezethez való illesztése (különösen a kis települések esetében) a nagy léptékkülönbség miatt talán még a természeti környezetbe való illesztésnél is nehezebb.”

- Cságoly Ferenc: Középületek
(TERC Kiadó 2004)

A sportpálya a Népszigeten sportolási lehetőségek sorát gazdagítja a zsúfolt városi övezeten kívüli mozgás lehetőségét kínálva. Az épület a kiadott területen bárhova elhelyezhető. A megfelelő lokáció megtalálása hallgatói feladat.

A tervezett épület kosárpályát, külső sportpályát és lelátót, öltözőt és büfét is magában foglal. Fontos, hogy

az épület mind a sportolók, mind a rájuk várakozók számára kellemes helyet biztosítson. Teret adjon baráti meccseknek és meccs utáni sörözéseknek is. A használók egyaránt lehetnek amatőrök és professzionális játékosok is. Ennek megfelelően kell kialakítani a rendeltetési egységeket is.

Fontos, hogy a kosárpálya igény esetén a szabadtéri sportpályától szeparálható módon is használható legyen párhuzamosan zajló események esetében.

Az épület léptékében nem idegen a szigeten található gyárépületek méreteihez viszonyítva. Változatos téri világába illeszkedik. Az épület kialakításakor figyelni kell a tájolásra, az indirekt, káprázás-mentes természetes megvilágításra, a tiszta átlátható alaprajzi szervezésre, az udvarhasználat lehetőségére (szabadtéri sportpályák). Az épület jó kapcsolata a meglévő környezetével kívánatos.

(kép: Diegtger Wissounig Arcitekten, St. Martin Sport Hall)

Sportpálya lelátóval:

- Javasolt helyiséglista:		
- szélfogó	- 4-6 m ²	-
- kapcsolat: előtér	-	- A szélfogó ajtajai mindig kifelé nyílnak! A szélfogó minimális méretei: a szélfogóba nyíló ajtószárnyak méreténél 1,25 méterrel nagyobb mélység és legalább 1,80 méter szélesség
- Recepció	- 6 m ²	-
- kapcsolat: előtérrel	-	- jegyárusító hely
- Előcsarnok	- 50 m ²	-
- kapcsolat: öltözővel, büfével	-	- Várakozó és találkozó hely leülőkkel.
- kis büfé	- 12 m ²	-
- kapcsolat: Előcsarnokkal	-	- Ásványvíz, szendvicsek, gyümölcsök. Kiszolgálópult, zárhatóság. Kültéri kapcsolattal.
- wc blokk	- méretezés szerint	-
-	-	- nemenként elkülönítve, összesen 100 főre kalkulálva
- 2 férfi - 2 női öltöző	- 15-20 m ²	-
- kapcsolat: kosárpályával és szabadtéri sportpályával	-	- nemenként elkülönítve 15 - 15 főre, zuhanyzóval, wc-vel. öltözőszekrényekkel
- Kosárpálya	- 28+2/15+2m-es	-
- kapcsolat: öltözőkkel, előcsarnokkal	-	- kosárlabda pálya részére min 7m -es tiszta belmagassággal, indirekt természetes fénnnyel
- iroda	- 15 m ²	-
-	-	- 2 fő együttes munkavégzése céljából
- tanári, edzői	- 15 m ²	-
- kapcsolat: kosárpályával és szabadtéri sportpályával	-	- 2 fő együttes munkavégzése céljából
- szertár	- 2*20 m ²	-
- kapcsolat: tornateremmel	-	- tornaeszközök tárolása céljából
- gépészet	- 20 m ²	-
-	-	-
- takszer	- 5 m ²	-
-	-	-
- klubhelyiség	- 40 m ²	-
- kapcsolat az Előcsarnokkal	-	- közösségi programok színtere, elsősorban a helyi klub számára.
- Szabadtéri sportpálya	- 167,2 m/85,2 m	-
- „C” típusú 4 pályás atlétikai pálya	-	-

Szabadtéri színház:

Népsziget karakteréből adódóan különböző underground művészeti csoportnak biztosít helyet az alkotáshoz, illetve az ipari és a táji környezet kettőssége miatt izgalmas színtér alternatív színházi előadások számára. Ezért megfelelőhelynek tűnik egy időszakosan működő szabadtéri színház számára.

A színház történeti múltjába tekintve nem hagyhatjuk figyelmen kívül az Ókori Görög színház tájba illesztett formáit, ahhoz közvetlenül kötődő formai világát,

vagy akár a Római színház épített karakterét. A szabadtéri színházak közvetlenül kötődnek a kertművészethez, a tájhoz, meghatározó elemét képezik a környezetüknek. Fontos hogy a szabadtéri színház használata idényjellegű, viszont nem maradhat használaton kívüli zárványként környezetében a színházi idényen kívüli időszakban. Fontos, hogy az épület többféle képen, rugalmasan használható legyen, a nap és az év különböző időszakaiban egyaránt. Az épület funkcionális kettőssége mellett izgalmas maga a népsziget táji és ipari kettőssége is. A tervezésnél a környezetbe illeszkedő, a szabadtéri előadás élményét biztosító, gazdaságosan üzemelni tudó. akár többcélúan is használható létesítmény megvalósítása a cél mely illeszkedik mind a táji épített környezetbe, miközben visszatükrözi a jelen kor igényeit is.

(kép: Massimiliano Fuksas, greek theatre of siracusa, italy)

Szabadtéri színház:

- Javasolt helyiséglista:			
- előtér jegypénztár	- 10 m2	-	
-	-	-	a jegypénztárnak a színházi előadásokon kívüli időszakban is elérhetőnek kell lennie.
- kávézó	- 50 m2	-	
- kapcsolat: nézőtérre	-	-	a kávézó kiszolgálja a nézőközönség igényeit, találkozás, várakozás, feltöltődés színtere, de igény esetén előadásokon kívüli időszakban esetleg a szívet látogatóit is kiszolgálhatja
- ruhatár	- 20 m2	-	
- kapcsolat: kávézóval, előtérrel	-	-	
- közönség wc	- méretezés szerint	-	
- kapcsolat: előtérrel, kávézóval	-	-	különmű vizesblokk, mozgáskorlátozott wc-vel összesen 300 főre méretezve
- takarítószer tároló	- 2 m2	-	
-	-	-	
- 1 férfi - 1 női színész sztár vendégöltöző öltöző	- 15-20 m2	-	
- kapcsolat: a színpadtérrel	-	-	nemenként elkülönítve 2 - 2 főre, zuhanyzóval, wc-vel. öltözőszekrényekkel
- 1 férfi - 1 női színésztöltöző	- méretezés szerint	-	
- kapcsolat: a színpadtérrel	-	-	nemenként elkülönítve 15 - 15 főre, zuhanyzóval, wc-vel. öltözőszekrényekkel
- iroda	- 15 m2	-	
-	-	-	2 fő együttes munkavégzése céljából
- technikai személyzet helyiségei	- 50 m2	-	
-	-	-	
- raktár	- 10 m2	-	
- kapcsolat: büfével előtérrel	-	-	
- díszlet és jelmezraktár	- 50 m2	-	
- kapcsolat a technikai személyzet helyiségeivel, kapcsolat a színpadtérrel	-	-	
- műhely	- 25 m2	-	
- kapcsolat a díszletraktárral	-	-	díszletek karbantartása céljából
- gépészeti tér	- 15 m2	-	
-	-	-	
- színpad	- méretezés szerint	-	
- kapcsolat az öltözőkkel,	-	-	

Az egyes órák helyszíne, programja és a határidők a következők:

összehangolva a Tervezés módszertan c. tárgy tematikájával
2019. tavaszi szemeszter
BME Építészmérnöki Kar Középülettervezési Tanszék
Középülettervezés 2 gyakorlati órák: hétfő 14:15 - 20:00

HÉT	DÁTUM	PROGRAM	HELYSZÍN(EK)	AZ ÓRA MENETE
1.	02.04.	Nyitóelőadás	BME K250	A témák, feladatok és helyszínek ismertetése. Ezt követően a 2018. tavaszi félév közép 2. terveinek kiállítás megnyitója a BME II. emeletén a Középülettervezési tanszék vitrinjei előtt. (helyszíni séta február 9.-e szombat, tankörönkénti szervezésben) <i>Szükséges az órai jelenlét.</i>
	02.07.	Tervezőmódszertan 1. előadás		A tervezés elvi alapjai + környezet
2.	02.11.	workshop	Tankör szerint	A helyszín és funkció elemzés és feldolgozása: beépítés, utcakép, sziluett, terep, növényzet és az első válaszkereső gesztusok, épület helyfoglalása. <i>Szükséges munkarészek:</i> <i>tágabb környezet utcaképe m=1:500-m=1:1000 léptékben.</i> <i>Rajzok és problématérképek közös órai kiértékeléssel m=1:500 - m=1:1000 -es léptékben (órai feladatok elvégzés csoportmunkában)</i>
	02.14.	Tervezőmódszertan 2. előadás		A tervezés gyakorlati menete_kérdésfeltevés + vízió
3.	02.18.	workshop	Tankör szerint	Funkcióelemzés – előképekkel a választott tervezési feladattal összefüggésben és válaszkereső gesztusok. <i>Szükséges munkarészek:</i> <i>Előképek kiválasztása és azok bemutatása közös órai kiértékelésre.</i> <i>A funkció és a hely összefüggéseinek vizsgálata: Tervek: Beépítési tervek, utcaképek m=1:500-m=1:1000 léptékben. (órai feladatok elvégzés csoportmunkában)</i>
	02.21.	Tervezőmódszertan 3. előadás		A tervezés gyakorlati menete_megismerés + prezentáció
4.	02.25.	KONCEPCIÓTERV	Tankör szerint	Terv első összerajzolása m=1:500-as léptékben a tervezési koncepció bemutatása, épület területfoglalásával, környezeti kapcsolataival, utcaképpel (konceptióterv). <i>Szükséges tervek:</i> <i>Alaprajzok, metszetek(tágabb környezettel), homlokzatok, utcaképek (tágabb környezettel), makett: m=1:500 -as léptékben.</i> <i>Magyarázó ábrák, műleírás vázlat a koncepció bemutatásával.</i> <i>Az órán a tervek közös kiértékelésére kerül sor. (csoportmunkában)</i>
	02.28.	Tervezőmódszertan 4. előadás		A tervezés gyakorlati menete_a megoldás + írás

5.	03.04.	konzultáció	Tankör szerint	Különböző tervezési eszközök használata: szöveg (a koncepció pontosítása írás segítségével). Az adott feladathoz az elfogadott koncepciótervet követően készített műleírás kiscsoportos kiértékelése konzultációja. <i>Szükséges munkarész: Építészeti koncepció írásban történő megfogalmazása.</i>
	03.07.	Tervezőműhelytan 5. előadás		Rész és egész viszonya, léptékváltások, fókusz egy részletre + rajz és modell
6.	03.11.	konzultáció	Tankör szerint	Különböző tervezési eszközök használata: rajz , az épület tereinek vizsgálata a rajzi ábrázolás segítségével. Az adott feladathoz készülő rajzok kiscsoportos kiértékelés, összefüggésben a hellyel, funkcióval, és a koncepcióval. (koncepcióterv pótlása) <i>Szükséges munkarészek: Jellemző metszetek, alaprajzok, m=1:200-as léptékben. Axonometrikus, vagy perspektivikus tér ábrázolása az épület tömegének, illetve legfontosabb, jellemző belső terének.</i>
	03.14.	Tervezőműhelytan 6. előadás		DMB MÜTEREM, Török Dávid és Falvai Balázs
7.	03.18.	Tavaszi szünet	-	-
	03.21.	Tavaszi szünet	-	-
8.	03.25.	Vázlattevé hét	-	-
	03.28.	Vázlattevé hét	-	-
9.	04.01	konzultáció	Tankör szerint	Különböző tervezési eszközök használata: modell , az épület tereinek és térkapcsolatainak vizsgálata. Az adott feladathoz, és annak jellemző tereihez készített modellek készítése és azok kiscsoportos kiértékelése. <i>Szükséges munkarészek: Az épület jellemző részletét ábrázoló részmodell m=1:50-es léptékben</i>
	04.04.	Tervezőműhelytan 7. előadás		PREZI és a MINUSZPLUS, Somlai-Fischer Ádám, Alexa Zsolt, Rabb Donát, Schrek Ákos

10.	04.08.	VÁZLATTERV	Tankör szerint	Terv második összerajzolása m=1:200-as léptékben a tervezési koncepció bemutatása, épület területfoglalásával, környezeti kapcsolataival, utcaképpel, makettel (vázlattevé). Tervek közös kiértékelése. <i>Szükséges tervek:</i> Alaprajzok, metszetek(tágabb környezettel), homlokzatok, utcaképek (tágabb környezettel), makett: m=1:200 -as léptékben. Magyarázó ábrák, szöveges munkarész a koncepció bemutatásával. Az órán a tervek közös kiértékelésére kerül sor.
	04.11.	Tervezőmódszertan 8. előadás		TARKA ÉPÍTÉSZ MŰTEREM, Lévai Tamás
11.	04.15.	workshop	Tankör szerint	Építészeti részletek: a házak vizsgálata, anyagok, síkok, kialakítások figyelembevételével, m=1:50-es jelleg rajzzal. Építészeti döntések, azok következménye, és rajzi megjelenítése, közös órai kiértékelés keretében. <i>Szükséges tervek:</i> Jellegrajz, metszetek, homlokzat részletek, részlet makett m=1:50-es léptékben. A bemutatott munkák kitűzésre kerülnek, azokat a tankör közösen értékeli.
	04.18.	Tervezőmódszertan 9. előadás		ZSUFFA ÉS KALMAR ÉPÍTÉSZ MŰTEREM, Zsuffa Zsolt
12.	04.22.	Húsvét hétfő	-	-
	04.25	Tervezőmódszertan 10. előadás	-	ÉPÍTÉSZ STÚDÍÓ, Félix Zsolt
13.	04.29.	workshop	-	Építészeti rajz, alaprajz és homlokzat A tervek és a grafika, előadásmód összefüggéseinek vizsgálata, közös órai kiértékelés keretében. <i>Szükséges tervek:</i> alaprajzok, homlokzatok vagy azok részletei m=1:100-as léptékben végleges grafikával bemutatva. A kitűzött terveket a tankör közösen értékeli
	05.02.	Tervezőmódszertan 11. előadás		Somogyi Krisztina, vizuális kommunikáció
14.	05.06	workshop	Tankör szerint	Építészeti rajz, alaprajz, metszet, homlokzat látvány és részletek. A tervek és a grafika, előadásmód összefüggéseinek vizsgálata, közös órai kiértékelés keretében. <i>Szükséges tervek:</i> alaprajzok, homlokzatok vagy azok részletei m=1:100-as léptékben végleges grafikával bemutatva. A kitűzött terveket a tankör közösen értékeli
	05.09.	Tervezőmódszertan 12. előadás		HUSZMANN-DÍJAS hallgatóink/ 2018: Breuer Anna, Meszes Márton, Ostoróczy Nóra, Starkbauer Lilla, Tábi Sára

A tárgy előadója: Vannay Miklós DLA egyetemi adjunktus

A tárgy jellege: kötelező

A tárgy órarendi kiméréte: heti 6 óra gyakorlat

Tárgyfelvétel: az előtanulmányi rend előírásai szerint

Az órák időpontja: a tematikában megadott hétfői napokon 14:15 – 20:00 óra között

Kari órarend szerinti követelmény formája: "gy", gyakorlati jegy

Év végi beadás:

leadás időpontja: 2019.05.17. (péntek) 12.00 óráig (a makett a pótleadás időpontjában is leadható, különjárás díj megfizetése nélkül)
pótleadás időpontja: 2018.05.24. (péntek) 12.00 óráig (különjárás díjjal, összes munkarész leadandó, későbbi pótlásra nincs mód.)

Kötelezően beadandó munkarészek:

- Írás (tartalmazza az építészeti koncepciót és a legfontosabb döntéseket befolyásoló környezeti és társadalmi tényezőket, tartalmazza koncepció rajzokat és ábrákat, melyek a terv megéretéséhez szükségesek.
- Helyszínrajz a tágabb környezet bemutatásával $m = 1:500$ -as léptékben
a helyszínrajz tartalmazza: égtájjelölést, a telekkel szomszédos, telkek, ingatlanok ábrázolását (tetőfelülnézet), a telken lévő valamennyi felszín alatti (takart vonal) és feletti (tetőfelülnézet) építményt, a gépkocsik telken belül való elhelyezését, járdákat, útburkolatokat, a helyszínen meglévő vagy tervezett fákat, rézsűket, kutakat stb. és egyéb lényeges építményeket
- Összes eltérő alaprajz, legalább egy alaprajz $m=1:100$ -as , a többi készülhet $m=1:200$ -as léptékben
az alaprajzokon ábrázolni kell: az elmetezett és a nézet irányába eső nem teljes szintmagasságú szerkezeteket, nyílásokat, a beépített berendezési tárgyakat, az ábrázolt szintek szintváltását és szintmagasságát, a belső nyílászárók nyitásiirányát, a csatlakozó burkolatokat, jelölni kell a metszetek helyét, esetleges törését
- Összes eltérő homlokzatot melyek tartalmazzák az épület tágabb környezetét is, legalább egy homlokzat $m=1:100$ -as , a többi készülhet $m=1:200$ -as léptékben
a homlokzatokon ábrázolni kell: a szomszédos épületek kontúrját, a tervezett épület nézetrajzát, a burkolatok, nyílások ábrázolását, a homlokzati síkok átgondoltságát választott beesési szögű árnyékolással érzékeltetve
- Legalább 2 eltérő metszetet, melyek tartalmazzák a környezet jellemző terepviszonyait is. Legalább egy metszet $m=1:100$ -as, a többi készülhet $m=1:200$ -as léptékben
a metszeteknek ábrázolni kell: az építményhez csatlakozó, véglegesen rendezett terepet és járdát, az elmetezett, a nézet irányába eső látható, indokolt esetben a nézet irányába eső, de a más szerkezetek által takart szerkezeteket, a nyílásokat (síkjukkal),
- Jelleg metszet, és homlokzatrészlet $m=1:50$ -es léptékben.
a jelleg metszeten ábrázolni kell az építményhez csatlakozó, véglegesen rendezett terepet és járdát, az elmetezett, a nézet irányába eső látható, indokolt esetben a nézet irányába eső, de a más szerkezetek által takart szerkezeteket, a nyílásokat, burkolatokat (síkjukkal). A homlokzatrészlet egy jellemző homlokzati kialakítási részlet, lehetőség szerint a jellegmetszettel összefüggésben, mely ábrázolja a kiválasztott épületrész homlokzatát teljes magasságban.
- Makett, mely tartalmazza az épület környezetét is, jellemző terepviszonyok bemutatásával $m=1:200$ -as léptékben.
- Látványterv, térbeli rajz, az épület jellemző nézeteinek bemutatásával
- Tervezési napló, mely tartalmazza az évközi munka során készült rajzokat, skicceket, gondolatokat. (nem cél egy külön füzet plusz munkával történő létrehozása, viszont cél az évközben készült munkák dokumentálása, összefűzése, akár folyamatos napló vezetésével, akár utólag a munkák összemáslásával.

Az összes kötelező munkarész megléte a szükséges és minimum feltétele a legalább elégséges osztályzat elérésnek.

Munkarészek készülhetnek, számítógéppel és szabadkézzel egyaránt, de számítógépes feldolgozás esetén is szükséges legalább egy metszet, és egy homlokzat, szabad kézzel történő feldolgozása.

Kiértékelések, minősítések

A félévközi munkát és a leadott terveket, tervfázisokat az egyes tankörök önállóan értékelik; a félév elismeréséhez minden részfeladat eredményes teljesítése szükséges. A végső osztályzat döntően a félév végén leadott féléves terv jegye alakítja ki, amit kis mértékben alakíthat a féléves munka értékelése a tankör oktatóinak döntése alapján.

A félév végi osztályzat félévközi jegynek (f) minősül.

A félév elismerésének feltételei:

- A Középülettervezés-2. felvételének előfeltétele az előtanulmányi rend szerint a Lakóépülettervezés 2., az Építészettörténet 3. és az építészet – informatika 3 tárgy sikeres lezárása.
- A gyakorlatokon való teljes időtartamú részvétel. A jelenlét a tanórák 70%-án kötelező (TVSz 13. § alapján). Ezt az oktatók minden alkalommal ellenőrzik. A mulasztott órák pótlására nincs lehetőség.
- Elfogadott vázlattervek és koncepció terv.
- Beadott féléves terv.

Javítási lehetőségek:

A vázlatterv és koncepció terv pótlása a műteremvezető által meghatározott feltételek szerint lehetséges, az eredeti beadási határidő utáni második órán.

Tankörök:

1.	tankör	Bartha András	K211	Gyökér András, Biri Balázs
2.	tankör	-	-	-
3.	tankör	Fejérdy Péter DLA	K212	Radnóczy László, Tánczos Tibor DLA
4.	tankör	Karácsony Tamás DLA	K342	Bedecs-Varga Éva, Kovács Károly
5.	tankör	Kemes Balázs DLA	K363	Balázs Marcell, Borsos Melinda
6.	tankör	Klobusovszki Péter DLA	K344	Tarnóczy Tamás, Benárd Aurél DLA
7.	tankör	Kronavetter Péter	K345	Pelle Zita, Deichler Tímea
8.	tankör	Vannay Miklós DLA	K352	Dombóvári János, Major Zoltán
9.	tankör	Schrammel Zoltán DLA	K391	Jakab Dániel, Rasoul Daryanavard

Ajánlott irodalom

Könyvek:

Középületek (szerk. Cságoly Ferenc) Terc Kiadó, 2004

Kenneth Frampton: **A modern építészet kritikai története** – Terc, 2002,

Lukovich Tamás: **A posztmodern kor városépítészetének kihívásai** – Szószabó stúdió, 1997.

Kerékgyártó Béla (szerk.): **A mérhető és a mérhetetlen – Építészeti írások a huszadik századból**; Typotex, 2000; új kiadás: 2004.

Hely és jelentés – Tanulmányok az építészetről és a városról (szerk.: Kerékgyártó Béla, Terc, 2002)

Ferkai András: **Úr vagy megélt tér – építészettörténeti írások** (Terc, 2003)

Építészeti Kalauz, Budapest építésze a századfordulótól napjainkig (6Bt, Bp., 1997)

Építészeti kalauz, Magyarország (vidéki) építésze a 20. században (6Bt, Bp., 2002)

Moravánszky Ákos, M. Gyöngy Katalin: **A tér – Kritikai antológia** (Terc, 2007)

Moravánszky Ákos, M. Gyöngy Katalin: **A stílus – Kritikai antológia** (Terc, 2009)

Folyóiratok:

El Croquis (spanyol)

Architectural Review (angol)

Detail (német)

Arkitektur DK (dán)

JA The Japan Architect (japán)

A+U (japán)

Internetes szaklapok:

dezeen: www.dezeen.com

archdaily: www.archdaily.com

A kiírás ütemtervvel és tervezési programokkal, helyszínrajzok, helyszíni fotók, a tanszék honlapjáról letölthetőek. www.kozep.bme.hu

Budapest, 2019. január

Vannay Miklós DLA
egyetemi adjunktus